

Dlaczego bioróżnorodność jest ważna?

5 rzeczy, które powinniśmy wiedzieć.

1 Czym jest bioróżnorodność?

Termin ten oznacza różnorodność biologiczną i odnosi się do wszelkich odmian życia- roślin, zwierząt, grzybów czy mikroorganizmów- jak również do tworzonych przez nie ekosystemów i siedlisk, w których żyją.

Różnorodność biologiczna obejmuje trzy poziomy:

- różnorodność gatunkową: zróżnicowanie pod względem gatunków,
- różnorodność genetyczną: różnorodność puli genów w roślinach, zwierzętach, grzybach i mikroorganizmach,
- różnorodność ekosystemów: czyli różnorodność naturalnych środowisk, w których organizmy żyją.

2 Dlaczego bioróżnorodność jest ważna?

Bioróżnorodność jest kluczowa dla ludzkiego zdrowia i dobrobytu, rozwoju gospodarczego, bezpieczeństwa żywnościowego i innych obszarów, które w sposób istotny wpływają na życie człowieka.

Organizmy, ekosystemy i procesy ekologiczne dostarczają nam tlen i czystą wodę, wspomagają obieg węgla, wiążą składniki odżywcze. Umożliwiają wzrost roślin, kontrolują szkodniki i choroby, pomagają zachować równowagę w przyrodzie, chroniąc przed katastrofami naturalnymi, np. powodzią oraz regulują klimat.

© Cynthia Alonso for UNICEF

3 Co rozumiemy jako utratę bioróżnorodności?

© Cynthia Alonso for UNICEF

Bioróżnorodność zanika obecnie najszybciej w historii ludzkości. Ludzie stanowią zaledwie 0,01% wszystkich żywych stworzeń, a przyczynili się do utraty 83% wszystkich dzikich ssaków i połowy roślin w ciągu zaledwie ostatnich 100 lat.

Sposób, w jaki uprawiamy żywność, wytwarzamy energię, pozbywamy się odpadów i konsumujemy zasoby, niszczy delikatną równowagę natury, od której zależy przetrwanie wszystkich gatunków, w tym naszego. Naukowcy zgadzają się, że zmiany klimatyczne zachodzą o wiele za szybko, aby gatunki mogły się przystosować i przetrwać.

4 Jak bioróżnorodność wpływa na dzieci?

Nikt nie jest odporny na negatywne skutki związane z utratą bioróżnorodności i degradacją ekosystemów. Są one szczególnie niebezpieczne dla dzieci – przede wszystkim dlatego, że dzieci cały czas się rozwijają. Dzieci także nieświadomie narażają się na różnego rodzaju niebezpieczeństwa wynikające z utraty bioróżnorodności, jak np. zabawa w zanieczyszczonej wodzie czy ziemi.

© Cynthia Alonso for UNICEF

Żywność

Bioróżnorodność jest kluczowa dla zapewnienia dzieciom pełnowartościowych posiłków. Ma znaczenie dla produkcji zbilansowanej i zróżnicowanej żywności. Bioróżnorodność genetyczna zapewnia ważne funkcje ekosystemu, jak m.in.: użyźnianie gleby, przetwarzanie składników odżywczych, regulacja szkodników i chorób, kontrola erozji oraz zapylenie upraw i drzew.

Woda

Co dwie minuty na świecie umiera dziecko z powodu chorób związanych z zanieczyszczoną wodą. Bioróżnorodność wspiera ekosystemy w dostarczaniu i oczyszczaniu wody.

© Cynthia Alonso for UNICEF

Choroby

Utrata różnorodności biologicznej może zwiększyć częstotliwość występowania i zakres rozprzestrzeniania się niektórych chorób zakaźnych, które mogą prowadzić nawet do śmierci. Choroby, które przenoszą się ze zwierząt na ludzi, stanowią poważne zagrożenie: badania pokazują, że 75% wszystkich pojawiających się chorób pochodzi od dzikich zwierząt, w tym między innymi COVID-19. Wyłesianie wypędza dzikie zwierzęta z ich naturalnych siedlisk i przybliża je do ludzi, co jest związane z 31% przypadków wybuchu epidemii, takich jak epidemia wirusa Ebola, czy wirusów Zika i Nipah. Zmiana klimatu zmieniła i przyspieszyła przenoszenie się chorób zakaźnych, przyczyniając się jednocześnie do przesiedlania ludzi.

Lekarstwa

Różnorodność biologiczna jest ważnym i niezastąpionym źródłem dostępnych leków. Unikalne i innowacyjne cząsteczki, stanowiące podstawę do wytwarzania nowych leków pochodzą od roślin, grzybów oraz zwierząt. Różnorodność biologiczna dostarcza również modeli, wykorzystywanych do badania chorób oraz opracowywania metod leczenia.

© Cynthia Alonso for UNICEF

Odporność

Różnorodność biologiczna jest niezbędna do zwiększenia odporności społeczności i zmniejszenia ich podatności na różnego rodzaju trudne sytuacje związane np. ze zmianami klimatu czy klęskami żywiołowymi. Utrata różnorodności biologicznej destabilizuje ekosystemy, które pomagają regulować klimat i łagodzą skutki katastrof naturalnych, np. powodzi. Utrata bioróżnorodności prowadzi do osłabienia odporności społeczności, a także ogranicza ich zdolność do adaptacji oraz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa przyszłych pokoleń.

© Cynthia Alonso for UNICEF

Rozwiązania oparte na naturze

Okolo 50 000 do 70 000 gatunków roślin jest wykorzystywanych na potrzeby medycyny, a aż połowa nowoczesnych leków, została przygotowana w oparciu o naturalne składniki. Utrata bioróżnorodności zagraża ich przyszłej produkcji. Jednym z takich przykładów jest południowo-amerykańskie drzewo cinchona, stanowiące źródło leku na malarię. Malaria to choroba szczególnie niebezpieczna dla dzieci- 67% przypadków śmiertelnych z powodu malarii w 2018 roku stanowiły dzieci poniżej 5. roku życia.

Przyroda

Kontakt z przyrodą ma pozytywny wpływ na zdrowie fizyczne oraz dobre samopoczucie. Badania wskazują, że obcowanie z naturą od najmłodszych lat może przyczynić się do lepszych osiągnięć w szkole, poprawy kondycji fizycznej, zmniejszenia ryzyka otyłości, a także do niwelowania stresu i wywierania pozytywnego wpływu na poczucie własnej wartości.

© Cynthia Alonso for UNICEF

5 Co możemy zrobić, aby zachować różnorodność biologiczną?

Wiedza i świadomość

Jeśli zależy nam, aby ludzie zmieniali swoje zachowania, na takie, które przyczynią się do ochrony różnorodności biologicznej, musimy pomóc im zrozumieć, jakie konsekwencje niesie ze sobą jej utrata. Świadomość i wiedza to podstawa do wdrażania bardziej zrównoważonego stylu życia i dokonywania odpowiedzialnych wyborów w zakresie zużycia energii, żywności i wody, co z kolei przełoży się na zmniejszenie zagrożenia dla różnorodności biologicznej.

© Cynthia Alonso for UNICEF

Odtwarzanie ekosystemów

Ochrona i odtwarzanie siedlisk ma kluczowe znaczenie i przynosi ogromne korzyści. Według Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), przywrócenie 46% zniszczonych lasów na świecie może przynieść do 30 USD korzyści z każdego wydanego dolara, zwiększając lokalne zatrudnienie i podnosząc świadomość społeczności na temat znaczenia różnorodności biologicznej. Wszelkie porozumienia związane z klimatem i środowiskiem stanowią okazję do uznania ścisłych powiązań między ludźmi, przyrodą i klimatem. Pozwalają także przekładać je na działania mające na celu zmniejszenie

zagrożeń związanych z przyrodą. Ich celem jest doprowadzenie do zwiększenia obszarów chronionych na naszej planecie, odtworzenia naturalnych siedlisk, zamknięcia nielegalnych rynków dzikiej przyrody, zmiany wzorców konsumpcji, w celu zmniejszenia obciążenia dla przyrody oraz wyznaczenia celów obniżenia o połowę wpływu wszystkiego, co produkujemy i konsumujemy. To z kolei pomogłoby bezpośrednio zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych, co również przyczyniłoby się do przeciwdziałania zmianom klimatu.

Chcecie dowiedzieć się więcej o tym, dlaczego bioróżnorodność jest ważna?

Zapraszamy do obejrzenia filmu: https://www.youtube.com/watch?v=GK_vRtHJZu4
W ustawieniach możecie zmienić język napisów na polski.